

JUSTIITSMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 10.04.2024

Meie 09.05.2024

nr 2-2/1016-1, MKM/24-
0380/-1K
nr 8-2/3513

Töötuskindlustuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnoü koostölastamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on saatnud Justiitsministeeriumile koostölastamiseks töötuskindlustuse seaduse (TKindIS) muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnöü (*eelnöü*). Justiitsministeerium koostölastab eelnöü järgmiste märkustega.

1. **Eelnöü § 1 p 14** – kõnesoleva punktiga muudetakse TKindIS § 10 lõiget 1. Uue sõnastuse kohaselt esitab kindlustatu töötuskindlustushüvitise taotlemiseks nõuetekohase avalduse ja vajalikud dokumendid töötukassale. Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtete kohaselt peab isikuandmete töötlemisel lähtuma muu hulgas läbipaistvuse, eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtetest. Antud sätte puhul jääb ebaselgeks, milliseid andmeid ja dokumente võib taotlejalt nõuda. Palume sätte sõnastust täpsustada, määratledes konkreetset andmeliigid või andmed, mida eesmärgi täitmiseks vajatakse ning kust need saadakse.

Lisaks eelnevale teeme ettepaneku jätta kavandatavast TKindIS § 10 lõike 1 esimesest lausest välja sõna „nõuetekohane“. Tegemist on ebavajaliku täpsustusega, kuna haldusmenetluse seaduse (HMS) § 15 lõikest 1 tuleneb haldusorganile kohustus võtta vastu ka puudustega taotlus ning teavitada taotlejat taotluses esinevatest puudustest, määrates puuduste kõrvaldamiseks tähtaja (samal lõike 2).

2. **Eelnöü § 1 p 15** – teeme ettepaneku muuta eelnöü § 1 punktiga 15 kavandatavat muudatust selliselt, et TKindIS §-s 11 säilib alus töötuskindlustushüvitise määramise otsusel TKindIS § 11 lõike 2 punktis 3¹ nimetatud kõrvaltingimuse sätestamiseks.

HMS § 53 lõike 2 punkti 1 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määramises sätestatud juhul. HMS § 53 lõike 2 punkt 1 ise sellist volitust ei anna, vaid volitus kõrvaltingimuse kehtestamiseks peab olema sätestatud vastavas eriseaduses.

Kehtiva TKindIS § 11 lõike 2 punkti 3¹ kohaselt on Töötukassal õigus sätestada töötuskindlustushüvitise määramise otsuses kõrvaltingimus, mille kohaselt pikeneb kindlustatu töötuskindlustushüvitise saamise periood TKindIS § 8 lõigetes 1¹–1⁴ nimetatud tingimuste täitumisel. Töötuskindlustushüvitise saamise perioodi pikendamise võimalus on seatud sõltuvusse tööturu näitajatest, mis selguvad alles pärast töötuskindlustushüvitise määramise otsuse andmist – vastavalt TKindIS § 8 lõigetes 1¹–1⁴ sätestatud kindlustatu töötuskindlustushüvitise saamise perioodi lõpus. Seega on TKindIS § 11 lõike 2 punktis 3¹ nimetatud kõrvaltingimuse puhul tegemist töötuskindlustushüvitise määramise otsust (selles märgitud hüvitise saamise nn baasperioodi) muutva tingimusega (HMS § 53 lõike 1 punkt 4). Kui vastavat kõrvaltingimust otsuses sätestatud ei oleks, tuleks otsuses määratud kindlustushüvitise baasperioodi pikendamisel TKindIS § 8 lõigetes 1¹–1⁴ nimetatud tingimuste täitumisel muuta otsust järgides HMS §-des 64–70

sätetatud korda. See tooks Töötukassale kaasa tarbetu töökoormuse, mida saaks kõrvaltingimuse kehtestamise kaudu ärgeldada.

3. **Eelnõu § 1 punkt 17** – kõnealune punkt sätestab töötuskindlustushüvitise maksmise peatamise andmete puudumisel ning hüvitise maksmise tagantjärele andmete saamisel. Sättest ei selgu, kes ja milliseid andmeid ning millisel õiguslikul alusel töötleb. Kui töötuskindlustuse maksmise määramise otsus on taotlemise aja andmete põhjal tehtud, siis millisel juhul ja sagedusega kontrollitakse hüvitise saamise tingimusi. Kordame, et IKÜM artiklis 5 sätestatud eesmärgipärasuse, läbipaistvuse ja minimaalsuse nõudest tuleneb, et andmesubjektile peab olema seaduse põhjal selge, arusaadav ja ettenähtav, kes, kui kaua ja millisel eesmärgil missuguseid andmeid tema kohta töötleb. Kõnesoleval juhul puudub informatsioon selle kohta, mida kavandatud norm andmesubjektile kaasa toob. Palume regulatsiooni täiendada.
4. **Eelnõu § 1 p 27 (§ 52⁷ lg 4)** – kavandatud sättega nähakse ette rakendussäte, mille kohaselt on kindlustatut, kellele on jätkatud töötuskindlustushüvitise maksmist enne 2025. aasta 30. juunit käesoleva seaduse kuni 2025. aasta 30. juunini kehtinud redaktsiooni § 8 lõike 2 alusel ning kelle hüvitise periood lõpeb pärast 2025. aasta 29. juunit, õigus baasmääras töötuskindlustushüvitisele vahetult pärast jätkatud hüvitise lõppemist käesoleva seaduse § 61 lõikes 4 ja 5 sätestatud tingimustel. Eelnõu ega seletuskirja põhjal ei ole selge, miks on hüvitise perioodi lõpuks valitud 29. juuni. Palume seletuskirja lisada põhjendus, et viidatud sätte eesmärk on tagada õigusselgus nende inimeste osas, kelle jätkatud töötuskindlustushüvitis lõpeb 30. juunil, s.o vana redaktsiooni kehtivuse viimasel päeval. Nendele saab määrata baasmääras töötuskindlustushüvitise alates 1. juulist. Nendele inimestele aga, kelle jätkatud töötuskindlustushüvitis lõpeb hiljemalt 29. juunil ja hüvitise maksmise kestus oli lühem kui 270 päeva, saab veel määrata hüvitise lõppemisele järgnevat päevast töötutoetuse (TöMS § 22 lg 3 ja § 21 lg 4). Inimestele, kelle hüvitise maksmine lõpeb 30. juunil, enam töötutoetust määrata ei saa, sest hüvitise lõppemisele järgneval päeval kehtib juba seaduse uus redaktsioon.
5. **Eelnõu § 6** – kõnealuse paragrahvi muudetakse täitemenetluse seadustikku (TMS). TMS § 131 lõikes 1 on loetletud võlgniku sissetulekud, mis ei kuulu täitemenetluses arestimisele. Seejuures asub TMS § 131 lg 1 punkt 5 absoluutse arestimise keelu kohaldamisalas. Selle tõttu on töötutoetuse puhul tegemist sissetulekuga, mis peab võlgnikule igal juhul kätte jääma, võimaldades äraelamist tööotsingute ajal. Eelnõu §-ga 6 jäetakse § 131 lõike 1 punktist 5 välja viide töötutoetusele. Samas selgub seletuskirjast (lk 18), et nendele, kelle töötasult, palgalt ja muudelt tasudelt on makstud töötuskindlustusmakset, asendab alates 01.07.2025 baasmääras töötuskindlustushüvitis praeguse riigieelarvest makstava töötutoetuse. Selle tõttu võib järeldada, et ka baasmääras töötuskindlustushüvitis peaks kuuluma täitemenetluses mittearestitavate sissetulekute hulka. Siiski ei ole eelnõu seletuskirjas selle kohta selgitusi antud. Tulevikus täitemenetluses võlgniku sissetulekute arestimisel vaidluste ärahoidmiseks tuleks seega kaaluda järgmiste muudatuste tegemist. Kui baasmääras töötuskindlustushüvitis peaks tulevikus kuuluma mittearestitavate sissetulekute hulka, tuleks kaaluda eelnõu § 6 sõnastamist selliselt, et töötutoetus asendub regulatsioonis baasmääras töötuskindlustushüvitisega. Kui seadusandja tahte järgi peaks ka baasmääras töötuskindlustushüvitis olema igal juhul täitemenetluses tavakorras arestitav (TMS § 132 regulatsiooni järgi), peaks see olema selgelt välja öeldud eelnõu § 6 kohta käivas seletuskirja osas.

Kuna eelnõuga muudetakse TMS § 131 regulatsiooni, peame vajalikuks pöörata tähelepanu ka sellele, et kuni 31.03.2023 kehtinud ohvriabi seaduse (OAS) § 28 sätestas, et OAS-is käsitletud hüvitisele ja hüvitisnõudele ei või pöörata sissenõuet, nõuet ei või ka loovutada ega tasaarvestada. OAS eelnõu (702 SE) seadusena vastuvõtmisega täiendati TMS § 131 lg 1 p-ga 6², mille kohaselt ei saa täitemenetluses pöörata sissenõuet kuriteoohvri hüvitisele. Muudatuse kohta käiva seletuskirja osa kohaselt „eelnõu §-ga 66 muudetakse täitemenetluse seadustikku, mille § 131 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6². Lisatava punkti kohaselt ei saa sissenõuet pöörata kuriteoohvri hüvitisele. Kehtiva OAS § 28 kohaselt ei saa kuriteoohvri hüvitisele sissenõuet pöörata. Uue OAS-iga seda põhimõtet ei muudeta, kuid erisuse tegemiseks on õige koht TMS-is, mitte OAS-is.“. Siinkohal soovime pöörata tähelepanu, et käesoleval ajal kehtiva TMS § 131 regulatsiooni kohaselt langeb TMS § 131 lg 1 p-s 6² sätestatu ka TMS § 132 lg 2 kohaldamisalasse. Viidatud sätte näeb ette, et kui sissenõude pööramine võlgniku muule varale ei ole viinud või eeldatavalt ei vii sissenõudja nõude täielikule rahuldamisele ning kui arestimine on nõude liiki ja sissetuleku suurust arvestades õiglane, võib käesoleva paragrahvi lõike 1

punktides 6–7 nimetatud sissetulekutele pöörata sissenõude sissenõudja avalduse alusel. Kohtutäitur kuulab enne otsuse tegemist võimaluse korral võlgniku ära. Seega saab hetkel TMS regulatsiooni erireegli järgi erandjuhul pöörata sissenõuet ka kuriteoohvri hüvitisele. Kui varem kehtinud OAS regulatsiooni ning nüüd kehtiva TMS § 131 lg 1 p 6² regulatsiooni mõtteks on kuriteoohvri hüvitise absoluutne arestimise keeld, tuleb muuta selle asetust TMS § 131 lg 1 regulatsioonis, et see ei langeks enam TMS § 131 lg 2 kohaldamisalasse.

6. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Timpson
minister

Lisa: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiitsministeeriumi märkustega.

Helen Uustalu, 53 345 676, helen.uustalu@just.ee
Anu Suviste
Aleksandr Logussov
Mariann Salomets
Joel Kook